

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Miroslava Osifa v trestnej veci proti obžalovanému **M. M.**, pre prečin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí 17. februára 2011 o návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. sa trestná vec obžalovaného M. M. vedená pod sp. zn. 4 T 174/2010 Okresnému súdu Humenné **n e o d n í m a.**

O d ô v o d n e n i e

Na základe obžaloby prokurátora Vojenskej obvodnej prokuratúry zo 14. decembra 2010, sp. zn. OPv 295/08 (doručenej na Okresný súd Humenné 21. decembra 2010), sa na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 4 T 174/2010 vedie trestné konanie proti obvinenému M. M. pre prečin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

Obžalovaný M. M. 7. februára 2011 podal na Okresný súd Humenné písomný návrh na odňatie a prikázanie veci, ktorým požiadal o odňatie posudzovanej trestnej veci Okresnému súdu Humenné a jej prikázanie Okresnému súdu Bratislava I.

Svoju žiadosť odôvodnil tým, že sudca, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie (JUDr. M. S.) tzv. „diskriminačnou žalobou“ žaluje Slovenskú republiku

zastúpenú Ministerstvom Spravodlivosti Slovenskej republiky o 100 000 eur a tým ako sudca prejavil svoju nemorálnosť napriek tomu, že by mal spĺňať kritéria morálky a dodržiavať zákony Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu nepovažuje menovaného sudcu za zákonného a nestranného, pretože sa chce nezákonne priživiť na daniach občanov. V ďalších častiach podaného návrhu poukázal na pochybenia, ktorých sa mal Okresný súd Humenné (sudca JUDr. J. K.) a odvolací Krajský súd Prešov (nemenovaní sudcovia) pri rozhodovaní o jeho väzbe dopustiť (JUDr. B. pri započítaní väzby do trestu), v dôsledku čoho po vyčerpaní všetkých procesných možností podal trestné oznámenie na všetkých zúčastnených sudcov ako aj žiadosť o náhradu škody spôsobenú podľa § 7 zákona č. 514/2003 Zb. zák. a pre nezákonnosť väzby aj do „Štrasburgu“. Zároveň vo veci väzby „podal dovolanie podľa § 371 ods. 2 Tr. por.“, a preto nedovolí, aby jeho trestnú vec prejednávali a rozhodovali sudcovia Okresného súdu Humenné a o sudcoch v Humennom, či Prešove. V ďalšej časti podaného návrhu sa podrobne zaoberal vadami, ktorými podľa jeho názoru trpí podaná obžaloba.

Z týchto dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vec Okresnému súdu Humenné odňal a prikázal ju na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Bratislava I.

Sudca Okresného súdu Humenné JUDr. M. S. v písomnom vyjadrení zo 7. februára 2011, ktoré bolo spolu so spisom doručené najvyššiemu súdu 11. februára 2011 uviedol, že tvrdenia obžalovaného vo vzťahu k jeho osobe sú nepravdivé a zavádzajúce, pretože žalobu, na ktorú obžalovaný vo svojom návrhu poukazuje vzal späť, čo napokon vyplýva z uznesenia Okresného súdu Bratislava I z 23. augusta 2010, sp. zn. 8 C 127/2007.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako najbližšie spoločne nadriadený súd (nakoľko Okresný súd Humenné a Okresný súd Bratislava I sa nachádzajú v obvodoch rôznych krajských súdov) preskúmal spis vzťahujúci sa na prerokúvanú trestnú vec a zistil, že nie sú splnené zákonné podmienky na odňatie trestnej veci obžalovaného M. M. Okresnému súdu Humenné a jej prikázanie Okresnému súdu Bratislava I.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Takýto postup je však výnimkou z pravidla, čo zákon podmieňuje tým, že pre tzv. „delegáciu“ musia byť dané dôležité dôvody.

Význam, resp. dôležitosť dôvodu pre aplikáciu citovaného výnimočného opatrenia na zmenu miestnej príslušnosti súdu musí byť porovnateľný s významom ústavného princípu vyplývajúceho z článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“. „Delegácia“ sa preto nesmie stať prostriedkom na porušenie práva obvineného na zákonného sudcu, ale ani prostriedkom na to, aby procesné strany určovali, kto bude zákonným sudcom v konkrétnom prípade bez splnenia zákonných podmienok § 23 ods. 1 Tr. por.

Platná právna úprava nedefinuje pojem „dôležité dôvody“.

Vzhľadom na výnimočnosť takého postupu, treba nimi rozumieť dôvody, ktoré v konkrétnej trestnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná, a to najmä spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote, náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a zásadu prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí.

Medzi dôležité dôvody, tzv. delegácie treba zahrnúť najmä prípady vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu, uskutočnenie spoločného konania, ak boli podané obžaloby na toho istého obžalovaného na rôznych súdoch, poškodeným alebo blízkou osobou vo vzťahu k obžalovanému je sudca alebo iný zamestnanec súdu, na ktorom bola podaná obžaloba, väčšina svedkov, ktorých treba v súdnom konaní vypočuť, má bydlisko v obvode iného vzdialeného súdu, čím v prípade delegácie dôjde k urýchleniu konania a zhospodárneniu konania (hospodárnosť konania sa posudzuje len z hľadiska výdavkov štátu). Za dôležité dôvody v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať aj zistenie takých skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezáujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu vrátane predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti

a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991, číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého – „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“.

Pre zákonnú zmenu príslušnosti súdu, t. j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody“, ktoré sú porovnateľné s významom ústavného princípu neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi.

Z obsahu predloženého procesného spisu a obžalovaným podaného návrhu na odňatie a prikázanie veci najvyšší súd nezistil žiaden dôležitý dôvod, pre ktorý by mala byť trestná vec v zmysle podaného návrhu odňatá Okresnému súdu Humenné, pričom svoju prieskumnú povinnosť zamerail na skutočnosti rozhodujúce pre rozhodnutie o otázke odňatia a prikázania veci.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že zákon taxatívne vymenúva dôvody vzniku pochybnosti o nezaujatosti tohto – ktorého orgánu a pre ktoré v prípade ich preukázania je taký orgán vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Medzi tieto nepatrí obžalovaným uvádzaný dôvod navyše za situácie, keď už nie je ani pravdivý.

Podľa ustálenej súdnej praxe pomerom k prejednávanej veci v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. treba rozumieť najmä skutočnosť, že orgán uvedený v tomto ustanovení bol sám

poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo týka, sú najmä strany trestného konania.

Z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. možno pritom rozhodnúť len o vylúčení sudcu ako konkrétnej osoby, resp. o vylúčení sudcov ako konkrétnych osôb.

I keď zákon v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [vid' tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z vyššie spomenutej ústavnej zásady (č. 48 ods. 1).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z pojednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Sudcovi bola vec pridelená na pojednanie a rozhodnutie pomocou technických prostriedkov a námietku zaujatosti možno vznášať len proti tým sudcom, ktorí sa na pojednávaní a rozhodovaní vecí skutočne podieľajú a nie proti všetkým sudcom súdu.

S ohľadom na uvedené možno preto uzavrieť, že v predmetnej veci neboli splnené zákonné podmienky na vylúčenie sudcu JUDr. M.. S. z pojednania a rozhodovania veci.

Podania, na ktoré obžalovaný vo svojom návrhu poukázal, ktorými napáda rozhodovaciú činnosť, respektíve procesný postup niektorých sudcov (nie JUDr. M.. S.) preto nemôžu, rovnako ako ani ďalšie obžalovaným v návrhu uvádzané skutočnosti, samé osebe odôvodňovať postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že zákonné podmienky na postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por. splnené neboli, a preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 17. februára 2011

JUDr. Martin P i o v a r t s y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Monika Ivančíková